

Slniečko 7

ROČNÍK 47

MAREC 1993

5 KčS

Založené v Matici slovenskej r. 1927

Obnovené v Mladých letách r. 1969

VTÁČIK

Stalo sa to hneď potom, ako si tatranské zvieratá zvolili za kráľa dobráckeho medveďa.

Vtedy z kosodreviny vyletel najdrobnejší vtáčik – oriešok – a zašvitoril:

„Nesúhlasím! Medveď nemôže byť naším vládcom. Nie je najmocnejší!“

Zvieratá na neho zarazene pozreli.

„A kto je podľa teba mocnejší?“ spýtal sa ho jeleň.

„Ja!“

„Ty?“

Jeleň sa zasmial.

„Stačí, aby sa medveď zahnal labou, a neostane z teba ani fliáčik.“

Drobný oriešok zašvitoril:

„Nech to skúsi! Môžem s ním zápasíť hocí hneď.“

„No toto?“ zhíkli všetky zvieratá nad toľkou trúfalosťou. Veď kto to kedy slýchal, aby sa nejaký vtáčik-letáčik postavil proti medveďovi?

No medveď len dobrácky vyceril zuby a zvolal:

„Dobre! Chyťme sa za pasy!“

„Nedbám!“ odvetil oriešok a sadol si na dva kroky od medveďa.

Zvieratá ich zvedavo obstáli.

Začal sa zápas. Medveď sa ohnal labou,

ale orieškovi stačilo dva razy mávnuť krídelkami a už mu sedel na chrbte. Medveď sa rýchlo prevrátil, aby ho pridlávil, ale oriešok spod neho šikovne vyletel. Sadol si mu na brucho a tam ho tak štekľil, že sa medveď chichúňal ako pominutý. Potom si maco niekoľko ráz udrel labou po brucho, aby zasiahol vtáčika, ale kdeže! Iba čo si polámal rebrá.

Vtedy priletel oriešok k medveďovi odzadu a začal dobiedzať do jeho krátkeho chvostíka. Naťahoval mu ho, ťobal doň, vytrhával mu z neho chlčky... Darmo sa medveď krútil, poskakoval, znova bol proti svojmu maličkému protivníkovi bezmocný.

Konečne oriešok pustil medveďov chvost. Vyletel nad lúku, zopár ráz ju obletel, čosi zašvitoril a spustil sa súperovi na hlavu. Všetci čakali, že ho začne ťobať do očí. Ale oriešok podľho medveďovi do ucha!

ORIEŠOK a medveď

„Trrrr!“

Medveď sa striasol. Akoby mu pri uchu zašramotila zhrdzavená píla.

„Trrrr!“

Medveď znova pomykal hlavou. Akoby mu medzi zubami zaškrípala piesok.

„Trrrr!“

To už medveď nemohol vydržať. Rozbehol sa k neďalekému stromu a v nádeji, že mu oriešok vypadne z ucha, vrazil doň hlavou. Ale kdeže!

„Trrrr!“ ozvalo sa v medveďovom uchu ešte nástojčivejšie.

Medveď znova udrel hlavou o strom.

„Trrrr!“

Udrel opäť, škripot však neprestal. Znova udrel, ešte raz, až kým sa bezvládne nezvalil pod strom.

Vtedy mu oriešok vyletel z ucha a víťazne zašvitoril:

„Kto je teda z nás dvoch mocnejší?“

Chtiac-nechtiac, museli zvieratá uznať, že oriešok naozaj zvíťazil nad medveďom. Ale zvoliť si ho za kráľa? Najmenšieho zo

všetkých? Akýže by to bol vládca? Kto by si ho vážil? Kto by ho poslúchal?

Prefíkaný lišiak našiel aj tu spôsob.

„Áno, zvíťazil si nad medveďom,“ povedal. „Vládni teda všetkým medveďom! Ale my svoje rozhodnutie nezmeníme!“

Zvieratá zvolali:

„Lišiak má pravdu! Za vládcu chceme medveďa!“

Oriešok počkal, kým stíchnu, a potom zašvitoril:

„Neplašte sa! Vôbec netúžim stať sa vaším vládcom! Chcel som vám len ukázať, že sila nemusí byť pre vládcu najdôležitejšia. Neraz nad ňou zvíťazí prefíkanosť a šikovnosť!“

Potom ešte raz zakrúžil nad lúkou, zašvitoril a stratil sa.

Tatranské zvieratá však nikdy nezabudli na jeho odvážny čin. Už mu viac nepripomínali jeho útlosť, neposmievali sa mu, ani ho nepodceňovali. Začali uznávať aj jeho ostatných operených bratov. A tak jeleň žil v priateľstve s ťaľňom, kamzík s krkavcom, lišiak s čiernym drozdom...

Všetci vedeli, že každý má v tatranskej zvieracej ríši svoje miesto a že sa im nemôže nič stať, kým im vládne silný a dobrácky medveď.

Ilustroval VLADIMÍR MACHAJ

Holíčske HRDLÍČKY

PÍŠU ŠTEFAN MORAVČÍK
a ZUZANA ZEMANÍKOVÁ
ILUSTRUJE MARIÁN ČAPKA

Bol horúci august 1663. Pred Holíčom sa objavili hor-
dy Turkov.

Keďže Holíč leží uprostred roviny,
Turci ľahko vtrhli do mesta.

Pobrali mnoho zajatcov a naložili plné vozy
strieбра a zlata.

Kým mesto horelo, holíčsky zámok zostal ne-
dotknutý.

Na lipe pri zámku objavili Turci sedem dievčín, ktoré
tu hľadali záchranu.

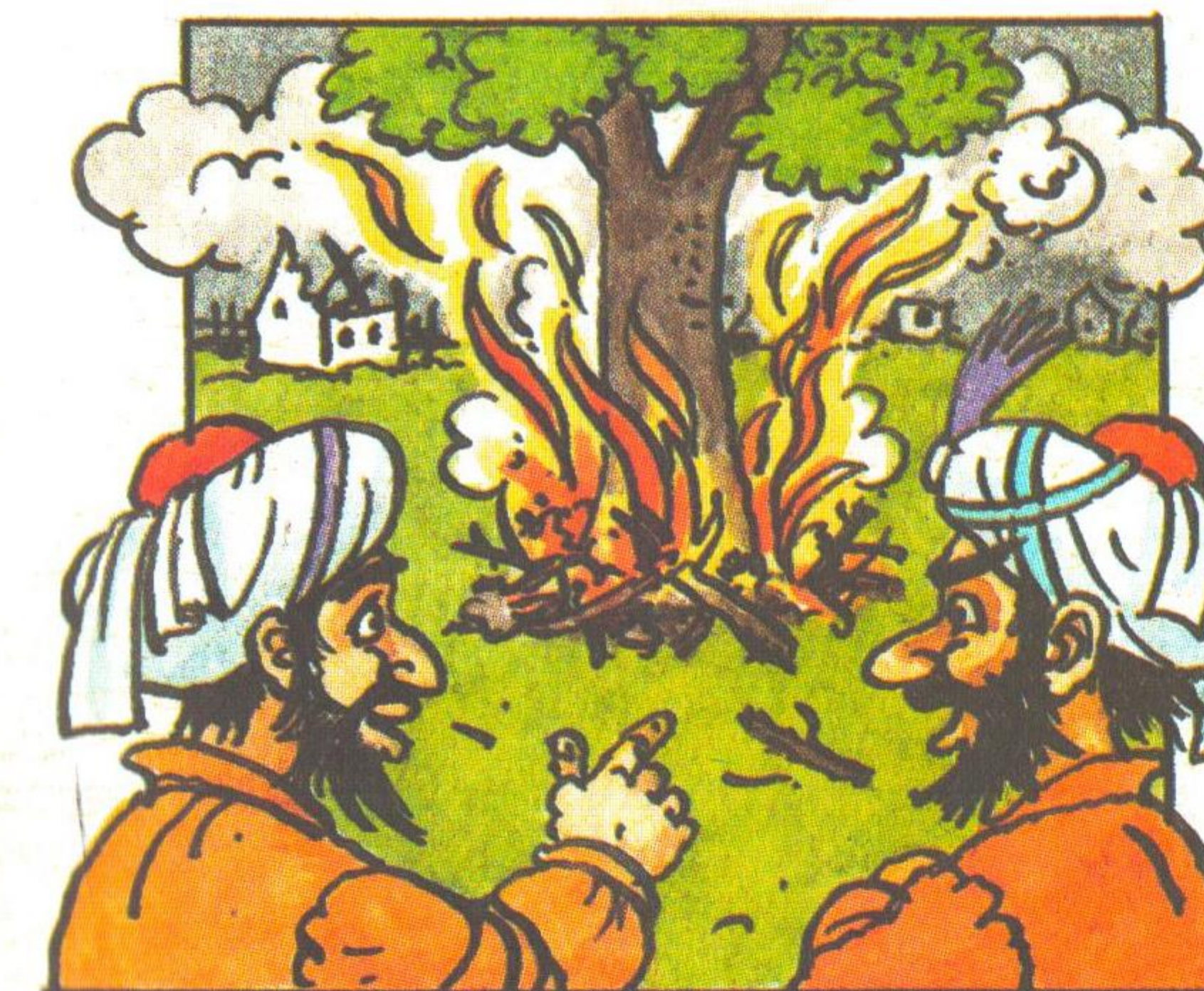
Pod lipu prišiel sám veliteľ a volal diev-
činy dolu.

Turci to skúšali podobrotky aj pozlotky, ale
márne. Dievčiny z lipy nezliezli.

Zámocký pán sa modlil, lebo na lipe bola aj
jeho dcéra.

Turci napokon rozložili pod li-
pou oheň.

Keď strom vzbĺkol, dievčiny sa premenili na sedem hrdli-
čiek a odleteli.

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

...alebo farebný televízor môže byť tvoj!

A je tu opäť nové kolo našej veľkej pátracej akcie po tvárach z fotografií. Prevedčili ste nás, že ste naozaj vynaliezaví pátrači, a aj naši spisovatelia sa potešili, že ich nepovažujete za žiadne neznáme živly. Naopak, vedia, že ich knihy sa stali vašimi nerozlučnými kamarátmi, ktorí vás potešia a zavedú vás všade, kam by ste sa sami neodvážili.

Naša dnešná úloha sa vám možno bude zdať trochu ťažká. S rozprávkami, ktoré napísal náš „neznámy“, sa nestretávate každý deň. Nenecháme vás však v kaši. Opäť vám všeličo napovieme a pomôžeme vám ukážkou z jeho tvorby. Veríme, že to hravo zvládnete!

Tak ako každý mesiac, i teraz z vašich správnych odpovedí vyžrebujeme desať šťastných výhercov, ktorí dostanú darček od firmy Lego. Na konci školského roka čaká každú správnu odpoveď veľké zlosovanie o veľkú cenu! Bude ňou farebný televízor!

Držíme vám palce, súťaž pokračuje!

Záhadný pán z našej fotografie bol dobrým spisovateľom a vášnivým milovníkom prírody. Tento muž sa nepreslávil len ako redaktor a novinár, ale aj ako veľký hubár a turista. Dokonca sa o ňom povára, že rozumel tajomnej reči rastlín a zvierat. Inak by ani nemohol napísať také knihy, akými sú „Moje najmilovanejšie zvieratá“ alebo „Čo mi kvety natárali“. Preto sa mu podarilo vyčarovať Veľkú dobrodružnú vlastivedu a Hubárske rozprávky. Veľmi rád o všetkom premýšľal a mudroval, a sám mal najradšej deti, ktoré rady mudrovali, vymýšľali a ničomu nedali pokoj. Celkom ako vy. A tak sa stalo, že sa spod jeho pera vykľuli aj neobyčajné Dobrodružstvá troch mudrlantov. Lenže život býva nevyspytateľný a často vie pripraviť aj tie najsmutnejšie prekvapenia. Pán spisovateľ v roku 1984 tragicky zomrel. Stihol však napísať ešte niekoľko pekných rozprávok pre deti. Napríklad tú O lenivom vrabčiakovi, ktorý napokon vôbec nebol lenivý, alebo O mravčekovi – bravčekovi, ktorý robil spoločnosť osamelému chlapčekovi vo veľkom paneláku. A počuli ste O čižmičkách, ktoré išli do sveta? Alebo O ježibabe s dlhým nosom, z ktorej sa nakoniec vykľula celkom milá paneláková babička? Ak si ich chcete

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

...alebo farebný televízor môže byť tvoj!

prečítať, nájdete ich všetky štyri hneď na začiatku krásnej Rozprávkovej torty, ktorú „upieklo“ vydavateľstvo Mladé letá k svojim 40. narodeninám. Stačí z nej čo len trochu „ochutnať“ a hneď sa vám všetko rozjasní v hlave!

A tak rýchlo – meno spisovateľa napíšte na korešpondenčný lístok a pošlite ho do 20. marca na adresu redakcie Slniečka, Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava.

Na vaše správne odpovede sa teší

LUBICA KEPŠTOVÁ

O kocúrovi, možno aj rovno zo Siamu

Keď išli moji priatelia horolezci až kdesi do Indie a Nepálu zliezať ohromné hory Himaláji, bol som sa s nimi rozlúčiť. Dal som im na cestu orechovník a mnoho cenných rád. Aby sa teplo obliekali, najmä odspodu, aby nepili studenú vodu, aby sa nedávali s neznámymi

ľuďmi do reči a tak ďalej... Oni mi zase sľúbili, že mi z cesty niečo prinesú. Ako tej Popoluške: na čo im prvé padne zrak.

Dlho, predlho tam boli, hádam aj pol roka, však je to skoro na druhom konci sveta. Len raz za čas prišla od nich pohľadnica, taká obchytaná a poprelamovaná, že ju muselo mať v rukách najmenej tisíc indických poštárov.

Keď sa konečne vrátili, čakali sme ich s hudbou, patrí sa čakať víťazov s hudbou. Kapela vyhrávala a opálení horolezci zostupovali z nákladného auta.

„Nezabudli sme na vás, ujo Rybička!“ zakričali mi v ústrety a jeden z nich, istý Andrej, strčil mi do rúk akéhosi zvera.

Zver zaprskal, škriabol ma pazúrom a už aj bol skrytý pod autom. Možno sa mu nepáčila vyhrávajúca dychovka.

„A teraz si ho lapajte!“ volali horolezci a smiali sa.

Horolezci sa vedľa tuším smiať najväčšmi na celom svete, a ten Andrej sa priam rehotal. Obkolesili sme auto a skúšali podobrotky i pozlotky vyloviť spod neho zvierat.

„To nám robil stále, na každej zastávke,“ vysvetľoval ten Andrej. „Je to siamský, či vlastne himalájsky kocúr a je ešte trochu divý. Sami sme zvedaví, ako si s ním poradíš, keď stále hovoríš, že si so všetkými zvermi, okrem horolezcov, kamarát!“

„Dobre teda, však uvidíte!“ povedal som si,

VEĽKÁ LITERÁRNA SÚŤAŽ

...alebo farebný televízor môže byť tvoj!

strčil chyteného kocúra pod kabát a podho domov.

Tu som ho vypustil a pozoroval, čo bude stvárať. Bol to krásny mladý kocúrik, celý sivý, len konce ušíek mal skoro čierne.

Mladý bol, no aj divý, nevychovaný. Hneď som videl, že nechodil do školy. Prvé čo urobil, bolo to, že si začal brúsiť pazúry na mojom drahocennom koberci. Keď ho už riadne dotrhal, a domnieval sa, že ich má dostatočne nabrušené, rozbehol sa a vybehol po záclone až nahor. Na záclone zostali po ňom parádne diery. Ale on si spokojne preskočil na skriňu a uvelebil sa na nej.

Pripravil som mu na privítanie surovú rybu, to majú kocúry rady. Lenivo sa pretiahol a jednoducho po fikuse šmyk na zem! Potom, akoby mi robil veľkú milosť, lajdáckym krokom zamieril k tanieriku a oňuchal rybu. Tváril sa, akoby mával doma v rodnej Indii na obed len samé pochúťky.

Ale ja som ho odhalil! Oči mu žiarili a chvost mal vztýčený ako anténu. Pchal sa ako... ako keby pricestoval z Indie. Dožral rybu a strávil zvyšok dňa na skrini. Oblizoval sa a jedným okom ledabolo pozoroval, ako zbíjam preňho debničku na piesok. Mám taký pocit, že sa smial, no to len vtedy, keď som sa nepozeral.

Tak sme začali spolu žiť. Nebolo to také jednoduché, ako si myslíte. Môj Rabindranát nebol pes a nebolo možné ho cvičiť. Ani na um mu nezišlo, aby mi aspoň v sobotu priniesol noviny. Bol to kocúr, a riadne divý, nedal si rozkazovať a robil, čo sa mu len zachcelo.

Raz podvečer ku mne zavítala nesmierne zvedavá teta Sibylka, tá, čo vedie spolok chovateľov zvierat a každú chvíľu sa príde so mnou poradiť. Bola veľmi milá. A veľmi zvedavá. Samé ujo Rybička sem, ujo Rybička tam a stále nemohla vysloviť, čo chce. Až potom zazrela môjho kocúra a hneď sa k nemu vrhla a chcela ho hladkať a bozkávať a tuľkať si ho v náručí.

„Chutnulinilný živočišeček!“ vykrikovala.

Ibaže Rabindranáta nepoznala a on nepoznal ju. Chudera teta Sibylka nevedela, že kocúrovi rodičia boli ešte prvotriedni divosi. Rozhodne sa mu nepáčilo tetino maznanie. Odvrátil hlavu a začal nepokojne sekať chvostom.

Ale keď si teta nedala povedať, sklopil uši dozadu, a ja som už vedel, že sa zlostí. No keď už ho chcela nasilu vybozkávať, udrel ju labkou a vybehol do svojho úkrytu na skrini.

Teta Sibylka sa nenahnevala, ba veľmi sa jej zapáčilo Rabindranátovo správanie.

„To je úžasné, presne to potrebujeme! Také zvierá ešte na našej výstave nemali!“ vykrikovala od radosti. „Zajtra ho rozhodne musíte priniesť na našu výstavu! Všetci puknú od závisti! Celý mačací spolok!“

Nuž a čo som mal robiť? Dlho do noci som stúkal výstavnú klietku. Aj koberček som tam postlal, aby sa kocúrisko v nej dobre cítilo.

Ešte pred otvorením zbehli sa okolo našej klietky odborníci a obdivovali kocúra. Jeden z nich ustavične pchal do klietky ruku, chcel kocúra odmerať centimetrom. Márne som ho

upozorňoval, že kocúr si nepotrpí na takú presnosť. Ani v rodnej Indii ho nemerali.

Len čo Rabindranát zazrel, že klietka je hore otvorená, nelenil a mastil jedna radosť. Rozohnal sliepky, vyplašil holuby, na smrť vystrašil zajace. Skočil aj do bazénika k jedovatým nutriám so žltými zubami a zaprskal na ne.

Kým sme sa spamätali, bol preč. A na výstave poplach. Teta Sibylka mi vyčítala, že som pokazil prehliadku celoročného chovu, a ja som zase tvrdil, že som ju varoval. Že môj kocúr nie je na meranie centimetrom, ale je to divý a môže byť aj siamský kocúr.

Keď som sa ustatý od hľadania pobral konečne s klietkou na chrbte domov, spoza blízkej brány sa pridal ku mne môj kocúr. S vysoko zdvihnutým chvostom obtieral sa mi o nohavice, ako keby sa nič nestalo.

Vtedy som býval na šiestom poschodí a z balkóna som mal do ulice vystrčenú televíznu anténu. Sniečko pekne svietilo a Rabindranát si našiel miesto celkom na konci tej antény. Tu sa na tenučkej rúrke usalašil, laby spustil nadol a lenivo prižmurujúc oči pozoroval autá na ulici. Bál som sa ho vyrušiť, aby sa nezľakol a nepadol dolu.

Ľudia na ulici vykrúcali hlavy dohora a vytriešali oči, lebo niečo také ešte nevideli. Niektorí u mňa aj zvonili, aby som kocúra zachránil z nebezpečnej situácie. Ale myslíte si, že si dal povedať? Kdeže!

Prešli tri mesiace a kocúr jedného dňa nečakane zmizol. Dvere som zamkol, dverami

utiecť nemohol. Jediná cesta bola cez balkón. Obišiel som susedov, či reku môj dravec nepreskočil na ich balkón, lebo toho bol schopný. Zostával iba vysoký gaštan pod našimi oknami. Postával som pod ním, obzeral ho, no nepozdával sa mi na kocúri skok, lebo bol predsa len ďaleko od môjho balkóna.

Nuž tak mi zmizol môj siamský kocúr Rabindranát.

Prišla jeseň, deti začali chodiť do školy, a ja som už naň pomaličky zabúdal. Raz večer brodil som sa opadaným lístím domov, keď sa ku mne v tme pridala akási mačka. Najprv som jej chcel povedať, nech si ide svojou cestou, lebo s túlavými mačkami sa nemá človek dávať do reči. Vyšli sme však na osvetlenú ulicu, a ja som neveril vlastným očiam.

Bol to môj stratený kocúr Rabindranát a my sme sa radostne zvalili. Len na ruky sa nechcel dať zobrať. Odpreval ma až po bránu, no dnu so mnou nešiel. Vybehol som nahor a zniesol som mu jeho obľúbenú surovú rybu. Márne som však naň vyvolával, už sa znova kde si ukryl.

Odvtedy vždy nosím so sebou nejaké kocúrie jedlo. Tu a tam stretávam Rabindranáta v tmavých uličkách. Búrlivo sa zvitáme. Vybalím mu dobrôtku, čo preň mám, s chuťou sa do nej pustí. Aj poďakuje; chvostom sa mi obrtie o nohavicu. Aj pohladíť sa dá, no na ruky ho už vziať nesmiem. A o tom, aby sa vrátil ku mne, nechce ani počuť. Predsa len sa mu väčšmi páči na slobode.

A to je o mojom kocúrovi Rabindranátovi všetko. Len veľmi ľutujem, že som ho nenaučil po našsky rozprávať. Veľmi rád by som sa dozvedel, ako sa vlastne dostal z tej televíznej antény na ulicu. Či ho vypustili susedia, a či sám zoskočil na veľký gaštan pod oknami. Ja to dodnes neviem.

Zato viem, že moji priatelia horolezci sa chystajú kamsi do Austrálie. Už sa teším, že mi môj priateľ Andrej prinesie kenguru.

Ilustrovala OĽGA BAJUSOVÁ

SLNIEČKO

JOŽKA MIKVIČKA

Milý Jožko, súhlasím s Tebou, aby sa zrušili ypsilony, ale aby si sa dal ostrihať dohola, s tým nesúhlasím. Dám Ti takúto radu: nechaj si narásť dlhé vlasy a zapletaj si vrkoče. Potom nebudeš strapatý. Jana Biela, Bratislava.

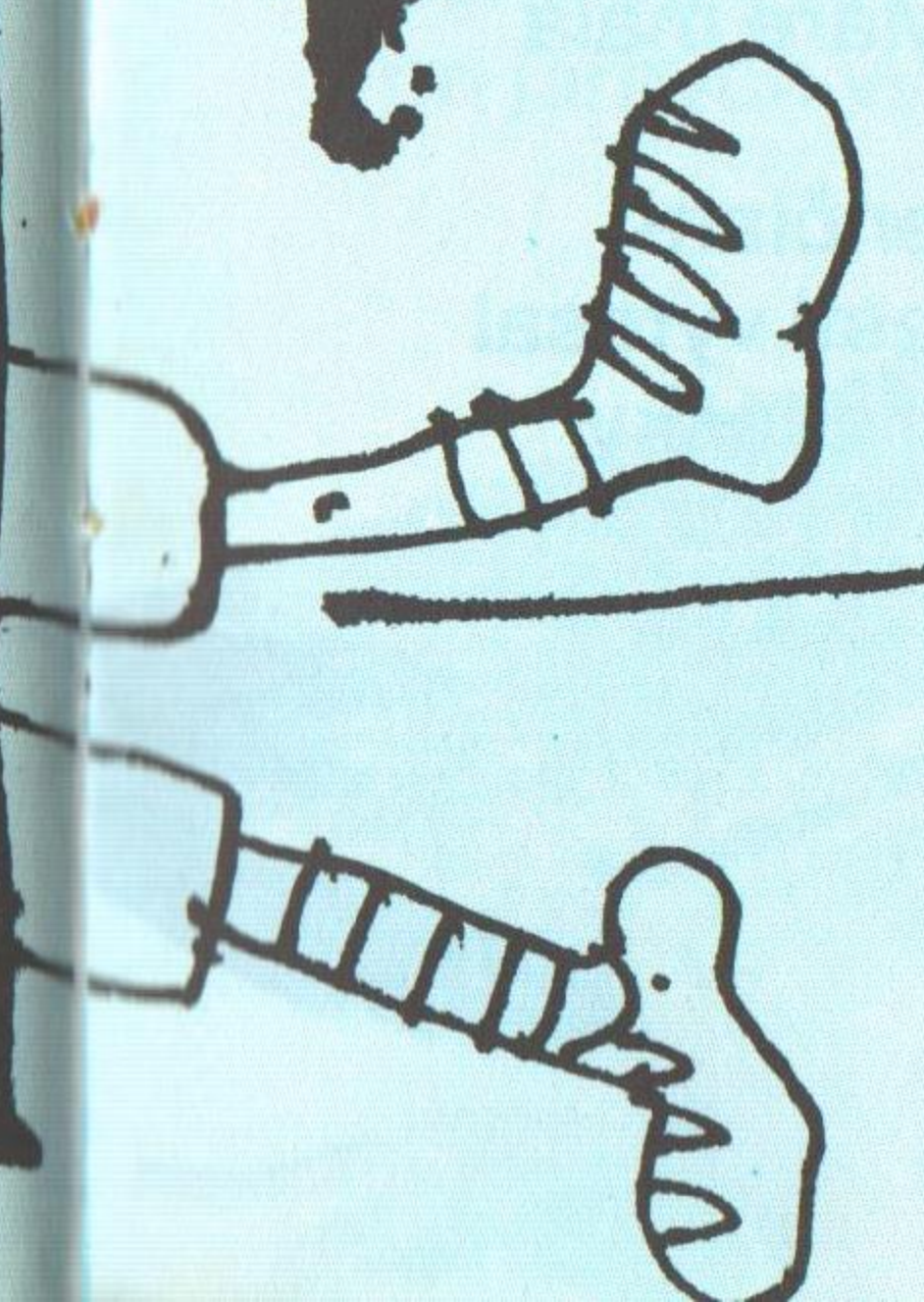
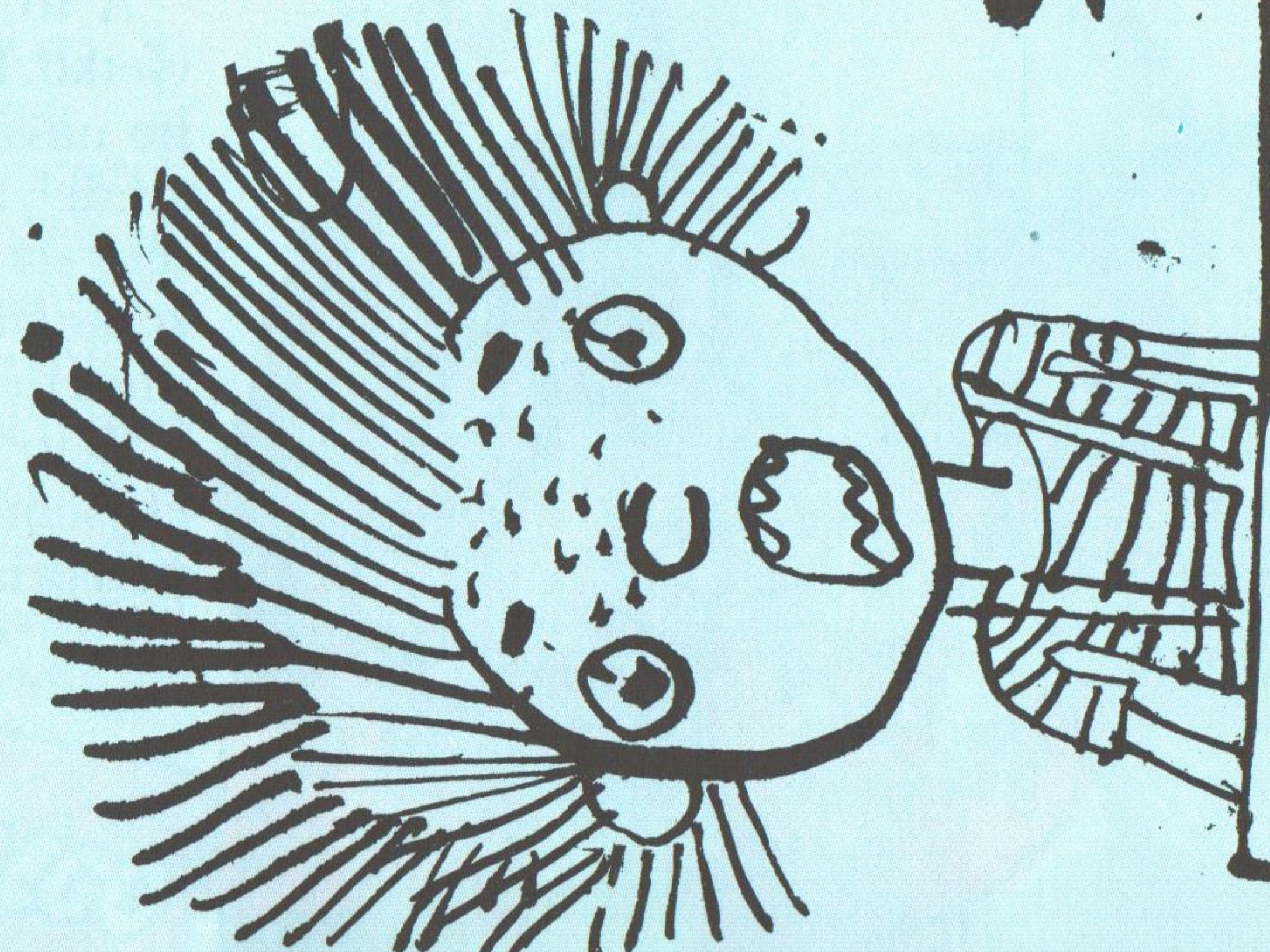
jožko, nedaj sa ostrihať, lebo potom by si už nebol taký smiešny. A bolo by Ti zima na hlavu. Ja na Seligová, Sereď

Jožko, dám Ti dobrú radu: natri si vlasy Kanagomom, budeš mať trvalý ~~super~~ super účes. Peter Kriško, Zvolen

Ahoj, Jožko! V Slniečku sa mi najlepšie páči Tvoja dvojstrana, vždy sa na nej nasmejem. Jožko, nedaj sa ostrihať dohola, lepšie Ti pristanú šištaté vlasy. Viktorka Šovárová, Humenné

Ahoj Jožko! Myslím, že by si sa nemal dať ostrihať, kamaráti by ťa prezývali "ostrihaná ovca". Radšej si kúp v drogérii hrebeň a vždy sa pekne učes.

Keby som bol učiteľom, predkím, čom i napíše
 napísali, tu som dal jednotku!
 Lebo nie so je ~~dobrý~~ dobrý žiak,
 ktorý ~~napíše~~ napíše, keď musí,
 ale so je dobrý žiak, ktorý napíše,
 aj keď ne musí.
 Radíte ~~mi~~ mi, radíte, ale so je dšesko
 márne. Môžem sa ako ekem pekne
 učesat, len so z dáka! Za riem
 kolu, už sa mi vlasi ržeria.
~~španá ovca~~ Fšš kich slnečnick
 pri delov pekne porovujem
 Váš strapatý vlasatí
 kamarát Jožko
 Mikvička

DETI v zelenom

I ja by tak prepletala, keby také nôžky mala ako zajac!

Zajac poľný je vynikajúci bežec. Beží, odrazu skočí nabok a zmätie stopu. Pes či líška, ktorá ho naháňa, nevie kam ďalej. Zajac ešte dva-tri razy odskočí, a kým prenasledovatelia nájdu stratenú stopu, ušiak už pokojne odpočíva vo svojom úkryte. Zajačiky prichádzajú na svet v marci, niekedy dokonca už koncom februára. Teplá bundička ich chráni pred zimou a mamino mliečko im zaženie nadľho hlad. Malý zajačik stále s nimi. A to je vlastne dobre. Mama nie je v teplom kožušku, nakrmený, leží učupený v jamke, a šelma, hoci je takmer pri ňom, ho nezacíti, pretože nevydáva ešte pach. Zajačica roznáša svoj pach na labkách. Keď príde malé nakrmiť, poriadne zametie stopy, aby ich pred nepriateľmi uchránila. Zajac poľný sa človeku vyhýba. Nepodarilo sa ho skrotiť ako kráľika divého.

*Suchý marec, mokrý apríl,
studený máj, vrchovasí šodoly
a sena plný háj*

Vodu potrebovali aj ľudia, ktorí žili na našom území pred tisícročiami. Nálezy studní z tohto obdobia sú však vzácne. Pravdepodobne preto, lebo ľudia si svoje sídliská stavali pri riekach alebo prameňoch. Predsa však jeden vzácny nález u nás existuje. Je z roku 1 500 pred našim letopočtom a nachádza sa v Gánovciach. Studňa bola približne 9 metrov hlboká a znútra bola obložená drevenými trámami. O 1 300 rokov mladšia studňa v Liptovskej Mare mala už kamenné obloženie. Najznámejšia je studňa na Trenčianskom hrade, ktorú podľa povesti vytesal do skalného brala Turek Omar z lásky ku svojej milej Fatime.

Haj, husičky, haj, cez zelený háj!

Hus je inteligentné zviera. Hovorí o tom aj dvetisíc rokov stará povest' o husiach, ktoré zachránili Rím. Podľa nej, keď husi začuli, že sa k hradbám blížila oddiel nepriateľov, spustili veľký gagot. Spiace stráže sa zobudili a nepriateľov zahnali. Táto povest' možno inšpirovala Škótov, ktorí husi použili namiesto strážnikov v obrovskej továrni na výrobu whisky. Husi sa voľne prechádzali po obrovskom pozemku, kde boli uložené sudy s liehovinami. Keď zbadali cudzieho človeka alebo začuli podozrivý zvuk, spustili hlasný gagot. Ľudia však neskrotili hus divú, aby ich strážila, ale pre úžitok, ktorý z nej majú. Hus nie je náročná na potravu, a pritom má veľmi chutné mäso a mäkučké perie. Ľudia vyriešili aj problém sťahovania divých husí. Husi postupne zdomácnili, prestali si stavať hniezdo, vyhľadávajú potravu a dokonca sa takmer odnaučili lietať. Domáca hus by na slobode v zime určite zahynula.

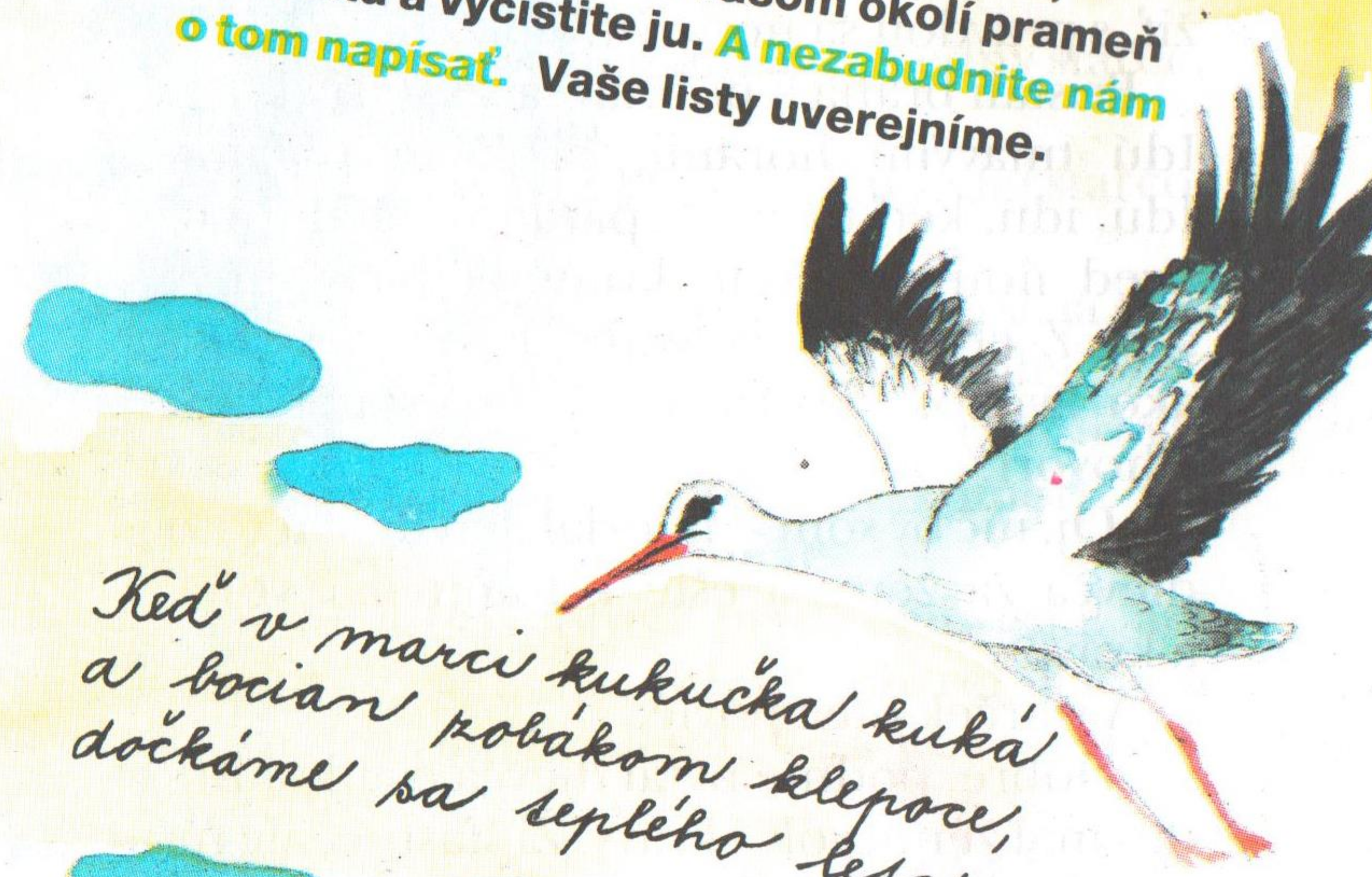
Každý rok na jeseň divé husi od nás odlietajú a v marci sa k nám vracajú. Ponáhľajú sa, aby v trstí zahniezdili. V niektorých lužných lesoch hniezdia v bútlavých vrbach. V poslednom čase divých husí ubúda. Nielen u nás, ale v celej strednej Európe. Nielen „vďaka“ znečisteným vodným tokom, vyrušujú ich aj hluční turisti a rybári. Hus má dobré „uši“. Keď ju čosi pri hniezdení vyruší, viac sa do hniezda nevráti. Vajíčka vychladnú a žltučké guľôčky peria sa z nich nevyliahnú. Myslite na to pri jarných vychádzkach k vode.

Pripravila MARTA ŠURINOVÁ
Ilustrovala DAGMAR HLOŽEKOVÁ

A v tej našej studienočke bude voda zas!

Vodu aj oheň považovali starí Slovania za posvätné živly. Čistá voda zaháňala zlých duchov. Preto si ju naši predkovia chránili. Možno sa niekde podnes zachoval zvyk: z väčšej tržby hodiť do studne peniaz alebo na Štedrý večer i štipku soli. Úctu k vode vyjadruje aj zvyk čistenia studničiek. Voľakedy čistili studničky len dievčatá. Spievali a pritom vylievali vodu na tri strany sveta, aby privolali výdatný dážď. Severnú stranu, odkiaľ prichádza krupobitie, vynechali. Vyhľadajte vo vašom okolí prameň či studničku a vyčistite ju. **A nezabudnite nám o tom napísať.** Vaše listy uverejníme.

*Keď v marci kukučka kuká
a bocian kobákom klepocí,
dočkáme sa teplého lesa*

Nevlastný otec

Ukrajinská
rozprávka

Zostali traja bratia sirotami – bez otca, bez matky. Nemajú ničoho, ani hospodárstva, ani chalupy.

Nuž vybrali sa všetci traja službu hľadať. Idú, idú, až stretnú starčeka, starého-staručkého, s bielou bradou.

„Kdeže idete, mládenci?“ spytuje sa ich.

„Do služby.“

„A či svoje hospodárstvo nemáte?“

„Nemáme,“ odpovedajú, „ale ak by nás vzal do služby dobrý človek, mali by sme ho za vlastného otca.“

„Dobre, keď je tak, buďte mojimi synmi a ja budem vašim otcom. Ak ma budete poslúchať, urobím z vás ľudí, naučím vás žiť, s pravdou sa nerozišť.“

Pristali bratia a pobrali sa so starčekom. Idú tmavými horami, širokými poľami. Idú, idú, keď tu zazrú parádnu chalúpku, pred ňou vysadené kvety, vedľa višňový sad. Z chalúčky vybehla dievčina pekná ako kvietok. Pozrie na ňu najstarší brat a hovorí:

„Oj, nič by som si neprial, len dostať toto dievča za ženu a ešte k tomu pár volov a kráv.“

A starček-otec povie:

„Dobre, poďme pýtať dievča o ruku. Budeš mať ženu, voly i kravy. Ži šťastne, ale na pravdu nezabúdaj!“

Vypýtali dievčinu, zabavili sa na svadbe. Najstarší brat sa stal hospodárom, usadil sa v chalúpke.

Idú ďalej už len v trojici. A tu opäť stojí pred nimi pekná chalúпка, vedľa nej mlyn i hať. Pred chalúpkou robí čosi švárna dievčina. Len čo ju stredný brat uvidel, už hovorí:

„Keby tá dievčina bola moja, a ešte i mlyn a hať, od rána do večera by som mlel obilie.“

A starček-otec povie:

„Dobre, synku, nech sa tak stane.“

Vypýtali dievčinu, stredný brat sa s ňou oženil. Po svadbe starček hovorí:

„Nuž, synku, ži šťastne, ale na pravdu nezabúdaj!“

Teraz sa už vydali na cestu vo dvojici: starček-otec a najmladší syn. Idú, idú, keď tu vidia pred sebou biednu chalúpku. Z chalúčky vychádza dievčina, pekná ako

zornička jasná, no biedna na zaplakanie.

Najmladší brat však vraví:

„Keby som sa oženil s touto dievčinou, pracovali by sme, i chleba by sme mali, na biednych by sme nezabudli. Seba by sme nasýtili, i cudzích obdarovali.“

Starček-otec povie:

„Dobre, synak, nech je tak. Len hľaď nezabudnúť na pravdu.“

Oženil i najmladšieho a pobral sa do sveta.

A traja bratia žijú každý po svojom. Najstarší už tak zbohatol, že si postavil murovaný dom. Peniaze zhrňa a len o tom rozmýšľa, ako by ich mal čo najviac.

Stredný brat tiež zbohatol. Továriši robia za neho, on len vylihuje, je a pije.

No najmladší brat zostal bedárom, ako bol dosiaľ. Ba ak čosi má, hneď sa s tým podelí s druhými.

Starček-otec pochodil po svete a vrátil sa pozrieť, ako žijú jeho synovia, či sa nerozišli s pravdou.

Prišiel k najstaršiemu ako biedny starec, pozdraví a hovorí:

„Hospodár, buď taký láskavý, daj starcovi almužnu!“

„Ak dačo chceš, starigáň, zarob si, ja sám som sa len nedávno postavil na nohy.“

A majetok mal, radosť pozrieť: murovaný dom, stodoly, stohy, plné komory, peňazí... Ale almužnu nedal.

Starček sa pobral preč. Neprešiel ani verstu, zastal, obrátil sa, pozrel na ten dom, na ten majetok – a všetko zrazu vzbĺklo.

Pobral sa potom k strednému bratovi. Prichádza a vidí mlyn, splav i pekné hospodárstvo. Hospodár sedí pri mlyne. Starček sa mu hlboko ukloní a vraví:

„Dajte mi, človek dobrý, trochu múky, biedny som, nemám čo do úst položiť.“

„Ešte som ani sebe nenamlel,“ odvetil príkro prostredný brat, „a vás hladných sa tu potulujú celé krdle. Nedám ti nič!“

Pobral sa starček preč. Prešiel kúsok, obzrel sa a plamene zachvátili mlyn.

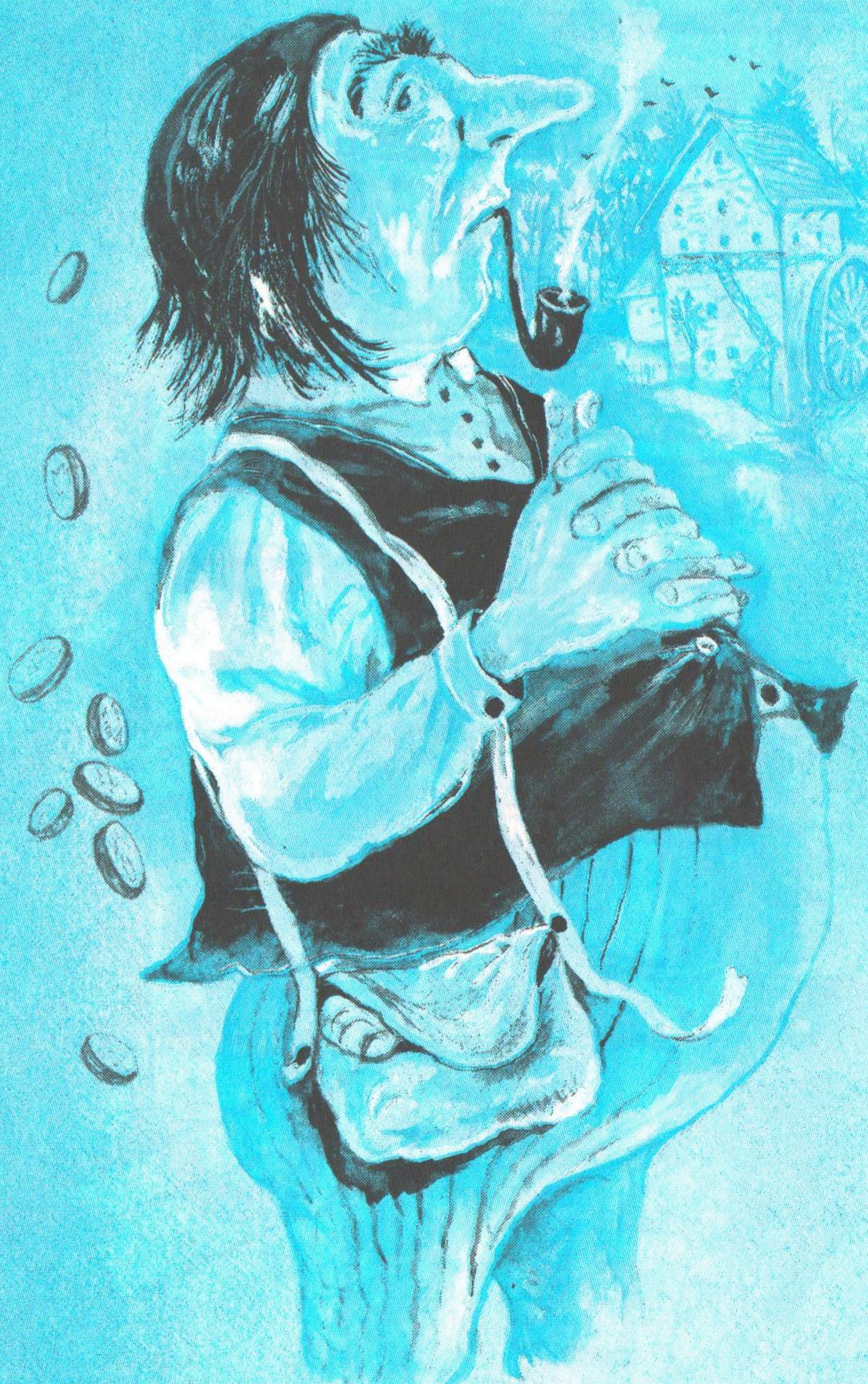
(Pokračovanie na str. 18)

Nevlastný otec

pozrela, a keď videla, aký je otrhaný, prišlo jej ho ľúto. Vošla do komory, priniesla nohavice, košelu a podala mu ich. Ako sa obliekal, všimla si, že má na hrudi veľkú ranu. Posadila ho k stolu, nakrmila i napojila. Vtedy sa ho muž spytuje:

„Povedzte, starký, od čoho máte takú ranu na hrudi?“

„To je rana,“ hovorí, „ktorá mi čoskoro privodí smrť.“

„To je zle,“ hovorí žena. „A či na ňu niet lieku?“

„Nuž aj by bol. Ale mi ho nikto nedá, hoci každý môže.“

„A čože by som nedal, ak môžem. Len povedzte, aký je to liek,“ hovorí muž.

Starec prižmúril oči a riekol:

„Ak hospodár podpáli svoju chalupu a popolom zo zhoreniska mi potrie ranu, tak neumriem. Lenže chyba je tá, že niet na svete človeka, čo by to urobil.“

Najmladší brat sa zamyslel. Dlhو rozmýšľal a napokon sa obrátil k žene:

„A ty, žena moja, ako myslíš?“

„Nuž tak,“ hovorí žena, „že si my novú chalupu postavíme, ale ak dobrý človek umrie, život mu nevráti nikto.“

„Keď je tak,“ hovorí muž, „vynes deti z chalupy.“

Muž pozrel na chalupu, ľúto mu bolo majetku. Ale človeka väčšia škoda! Nerozmýšľal už teda ani chvíľku, založil oheň a v tej chvíli akoby sa chalupa pod zem prepadla. Odrazu však namiesto nej stojí chalupa väčšia a krajšia.

Starček len stojí a usmieva sa.

„Vidím, syn môj, že z vás troch len ty si sa nerozišiel s pravdou. Ži šťastne.“

Najmladší brat spoznal nevlastného otca. Vykročil k nemu, ale toho už nebolo.

Preložila KVETA SLOBODNIKOVA
Ilustrovala KLARA SMIDOVA

(Dokončenie zo str. 14–15)

Napokon prišiel k najmladšiemu bratovi. Ten si žije biedne, chalupu má nevelkú, ale čistučkú.

„Dajte úbohému starcovi,“ hovorí, „aspoň smidku chleba.“

Najmladší brat ho však pozýva:

„Podďte, starký, do chalupy, nachováme vás a dáme vám aj dačo na cestu.“

Vojde starček do chalupy. Žena naňho

Zlaté zrnká Slovákov

Sluby sa sľubujú,
blázni sa radujú

Bol raz jeden kráľ, čo veľmi rád sľuboval. Zlato, striebro, dukáty... No keď prišlo na platenie, neplatil. Tento kráľ mal sedem bláznov-šašov, ktorí sa už dopredu radovali, že ich pán zase dakomu dačo sľúbi a sľub nesplní.

„Sľubovanky, dánky, bláznom radovánky!“ smial sa kráľ, až sa po stehnách plieskal.

A ten kráľ mal krásnu dcéru. To sa vie, že ju všetkým princom z okolia posľuboval, ale za ženu ju nedal nikomu.

„To by tak bolo,“ smial sa kráľ Ničnedaj, „aby som nejakému pobeňajovi dal princeznú a ešte aj polovicu kráľovstva!“

Princeznička bola z toho celá smutná. Na ocot zostať nechcela. Preto jej srdiečko poskočilo, keď na hraniciach ríše zastal susedný kráľ a dupol nohou.

„Daj mi svoju dcéru a pol kráľovstva, ako si mi sľúbil!“

Kráľ Ničnedaj ho začal pekne novými sľubmi krmíť,

medové motúziky mu okolo úst preťahovať. A keď sa mu to už zunovalo, riekol:

„Sľubovanky, dánky, bláznom radovánky!“

A zasmial sa aj so svojimi bláznami.

Susedný kráľ sa nahneval a porazil vojsko kráľa Ničnedaja.

„Dost je sľúbiť, načo ešte i dať!“ vykručal sa kráľ Ničnedaj. Ale napokon musel so svadbou súhlasiť. Celé kráľovstvo sa potešilo, že bude mať nového kráľa, čo bude držať slovo. Ale tu ho máte! Keď prišlo na lámanie chleba, nový kráľ nedal nikomu nič.

Blázni sa šli potrhať od smiechu, tak sa im to kráľovské bačovanie páčilo.

A vtedy si ľudia v celej krajine smutne povzdychli:

„Sluby sa sľubujú, blázni sa radujú.“

Keď už mali sľubov vyše hlavy, vzbúrili sa a vyhnali z kráľovstva oboch kráľov aj s ich bláznami. Za vládcu si zvolili spravodlivého Kuba. A ten veru nič nedal na pekné slová. Každý musel pracovať ako tá včelička a sľuby plniť. Ale aj tak sa našli a podnes sa nájdu ľudia, ktorí vám nasľubujú hory-doly, a nepodajú ani pohár vody.

Napísal ŠTEFAN MORAVČIK
Ilustrovala KLARA SMIDOVA

Ja som dobrý remeselník

Vandrovali svetom dvaja drotári. Šli, až prišli k jednej rieke. Na brehu tej rieky sa pásli tučné barance.

„Čie sú to barany?“ pýtajú sa drotári pastiera.

„Deravého kráľa,“ odvetil pastier.

„A neprijal by nás do služby?“

„Spýtajte sa ho,“ poradil im pastier, „onedlho sa sem príde napiť vody.“

Začudovali sa drotári takejto odpovedi, ale ďalej sa nevyptovali. „Iný kraj, iný mrav,“ povedali si a čakali, čo sa ide diať.

Zanedlho zazreli čudný sprievod; vpredu šli trubači, za nimi nosiči so zlatými nosidlami a na konci cupkalo služobníctvo.

Keď sprievod došiel k rieke, kráľ s princeznou zoskočili z nosidiel, ľahli si na breh a pili, logali vodu celkom ako tie barany.

Drotári pozerali, vyvažovali oči, a keď sprievod zamieril ku kráľovskému mestu, šli s ním.

„A to že je čo?“ zostali začudovane stáť pred mestskými múrmi.

Namiesto kameňa boli vystavané zo samých deravých hrncov, vedier a hrnčekov.

Drotári pokrútili hlavami, no vzápätí sa čudovali ešte väčšmi.

Na všetkých domoch viali čierne zástavy.

„Vari si drak príde po princeznú?“ spýtali sa jedného mešťana.

„Smútime,“ rečie mešťan, „lebo po lete príde zima a my pohynieme od smädu.“

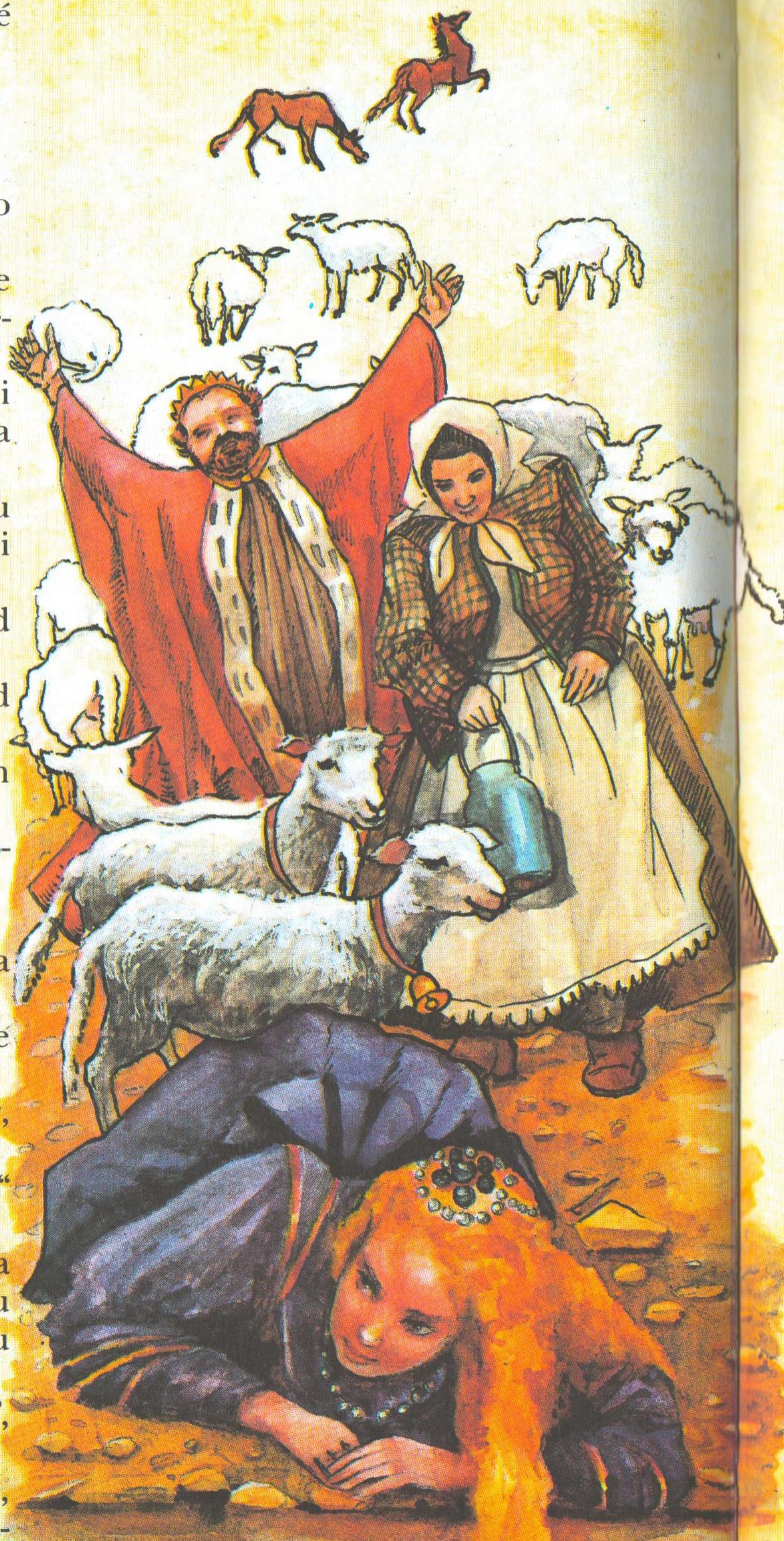
„Roztopte si ľad v hrncoch a budete mať vody, koľko chcete,“ poradili mu drotári.

„Jaj, keď my nemáme ani jedného hrnca,“ vzdychol si mešťan.

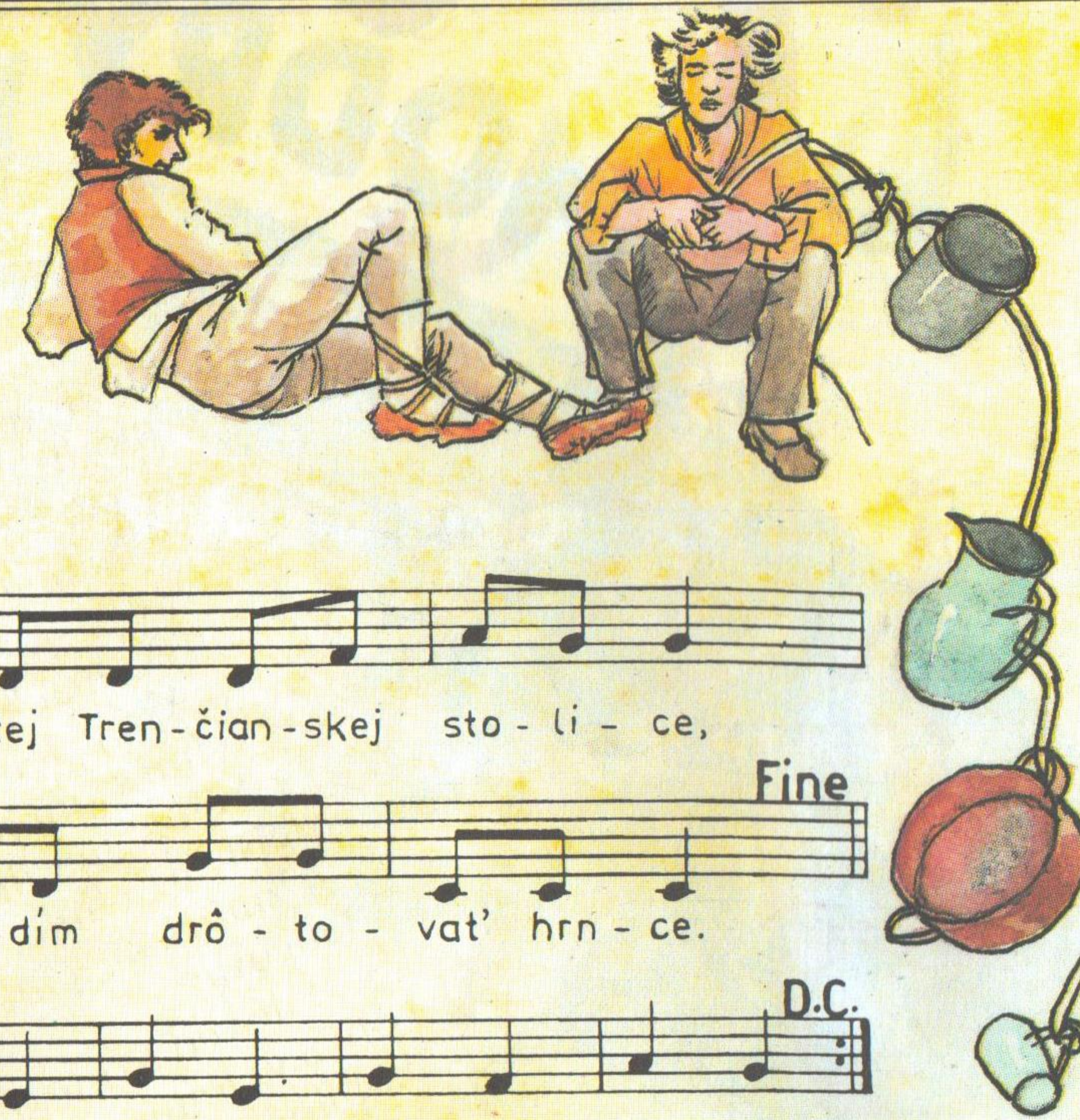
Keď to drotári počuli, smiali sa, až sa chytali za bruchá. Potom ho poslali ku kráľovi, aby mu oznámil, že sú tu šikovní majstri, čo mu pomôžu z biedy.

„Ej veru, máte čudné remeslo,“ povedal kráľ, keď drotári predstúpili pred neho.

Hneď nato odišli drotári k mestským múrom, zložili si z chrbta krôšne a vytiahli kliešte. Do ve-

Ja som dobrý remeselník

čera sa hradby o polovicu zmenšili a kuchyne sa plnili opravenými hrncami a rajnicami. Bolože to radosti, keď boli všetky hrnce podrôtované! Vďačný kráľ dal jednému drotárovi princeznú a druhému polovicu kráľovstva. A potom si všetci spolu zaspievali drotársku hymnu:

Živo

1. Ja som dob - rý re - me - sel - ník z tej Tren - čian -skej sto - li - ce,

po mes - tách a po de - di - nách cho - dím drô - to - vat' hrn - ce.

Hrn - ce, mis - ky aj raj - nič - ky, daj - te drô - to - vat', že - nič - ky!

**Ja som dobrý remeselník
z tej trenčianskej stolice,
po mestách a po dedinách
chodím drôtovať hrnce.**

**„Hrnce, misky a rajničky,
dajte drôtovať, ženičky.“**

**Tu ma všade radi majú,
hrnce drôtovať mi dajú.**

Ja som dobrý remeselník...

Ilustrovala KATARÍNA SMETANOVÁ

Sponzoruje
firma

MODRÝ DÁŽDNIK

IMRICH BARIAK

V pondelok ráno sa jeden šikovný štetec pustil do maľovania. Najprv si namočil strapatú hlavu do modrej farby, potom sa pozrel na čisté plátno a vedal:

„Namaľujem belasú oblohu!“

No – šplééech! Namiesto oblohy sa na plátno rozcapila machuľa.

„Aká je len podarená!“ zvolal prekvapene štetec.

„Veľmi sa mi páči. Ale prečo je sama?“

Štetec neváhal ani na chvíľu a na plátno capol ďalšie machule. Tie sa veselo usmievali, ba niektoré aj žmurkali. Odrazu sa pochytili za ruky a začali tancovať.

„Ale veď to nie sú machule!“ vraví si štetec. „To sú oblaky. Kamarát vietor ich točí koldokola ako na kolotoči.“

Oblaky sa pri tanci chichúňali, a pretože boli slušne vychované, pozdravili:

„Dobré ráno, štetec! Maľuješ modrou farbou?“

„Áno,“ prisvedčil štetec. „Odkiaľ to viete?“

Oblaky mu nič neprezradili. Až keď náš hrdina pozrel do zrkadla, konečne mu svitlo. Pri maľovaní sa zafúľal. Na nose, na lícach. Všade mal modré znamienka. A tie znamienka sa podobali na dažďové kvapky.

„Spustil sa dážď!“ povedal si štetec. „To prší z mojich modrých oblakov. Len aby som nezmokol. Namaľujem dáždňík a schovám sa pod jeho klobúk, do sucha.“

Viete, aký dáždňík štetec namaľoval? Modrý!

Ilustroval
VLADIMÍR KARDELIS

3. ČASŤ Rozprávanie o Mojžišovi

Putovanie púšťou

Prastarý biblický príbeh rozpráva, že kedysi dávno žili Izraeliti v egyptskom otroctve. Ich Boh sa však nad nimi zľutoval a vybral si spomedzi nich muža menom Mojžiš, aby ich odviedol z Egypta do zasľubenej zeme. Egypťský vládca sa tomu vzpíeral, keď však Boh Izraelitov uvalil na jeho krajinu desať hrozných rán, súhlasil. Len čo však Izraeliti opustili Egypt, vytiahol s vojskom za nimi, aby ich zahubil. Lenže Boh svoj ľud ochránil. Mojžiš rozdelil morské vlny a previedol svojich rodných na druhý breh. Faraónovo vojsko však našlo v morských hĺbčinách smrť.

Len čo Izraeliti prešli cez more, zamierili na púšť Šúr. Spočiatku šli veselo, v družnom hovore, ale ako slnko stúpalo vyššie, začala ich zmáhať únava. Voda, ktorú si niesli v kožených mechoch, im na chvíľu uhasila smäd. V horúčave sa však začala kaziť, a na druhý deň sa im minula i tá.

„Čo budeme teraz robiť?“ zľakli sa Izraeliti. „Naširoko-naďaleko je samá púšť. Ak nebudeme mať čo piť, zahynieme.“

No darmo beďákali, márne vyhrabávali v horúcom piesku jamy, nenašli nič, čím by si mohli aspoň ovlažiť pery. Na tretí deň zazreli v diaľke niekoľko paliem.

„Kde sú stromy, musí byť aj voda,“ vykriekli a rozbehli sa k palmám. A v skutku. Len čo dobehli bližšie, zazreli jazierko s krištáľovo čistou vodou.

„Sme zachránení!“ vykriekli radostou a vrhli sa na vodu.

Len čo si však priložili dlane k ústam, s odporom vypluli vodu naspäť do jazera.

Voda bola horká a slaná.

„To je náš koniec!“ zabeďákali. „Teraz už isto umrieme.“

„Ó, Bože,“ zaprosil vtedy Mojžiš v duchu, „zľutuj sa nad nami, zachráň nás.“

Boh nato ukázal na jeden zo stromov a prikázal Mojžišovi, aby ho zoťal a hodil do jazera. Mojžiš poslúchol a v tej chvíli horká voda zosladla.

„Zázrak, zázrak!“ žasli Izraeliti a pili dúšok za dúškom.

Ubehlo niekoľko dní a nekonečný zástup sa opäť vydal na cestu. Krajina, ktorou šiel, bola pustá, bezútešná, bez pastvín pre zvieratá i pokrmu pre ľudí. Darmo sa ľudia obzerali, či nevidia čriedu divých oviec alebo stromy s ovocím, všade okolo nich boli skaly a piesok.

Čoskoro pocítili hlad. A čím ho mali väčší, tým väčšími začali reptáť proti Mojžišovi a jeho staršiemu bratovi Áronovi.

„Prečo ste nás priviedli na túto púšť. Tam, kde sme boli, mali sme do sytosti mäsa a chleba.“

Vtedy Boh oslovil Mojžiša:

„Počul som reptáť Izraelitov, nuž im povedz: podvečer budete jesť mäso a vždy ráno sa nasýtite chlebom.“

„Všetko si si to iba vymyslel, aby si odvrátil od seba náš hnev,“ riekli Izraeliti Mojžišovi. „Veď kde by sa v tejto skalnatej púšti vzalo mäso a chlieb. Si našim nešťastím!“ skríkli a zdvihli oproti nemu zaťaté päste.

Keď však nastal podvečer, zasvišťali nad ich hlavami tisícky vtáčích krídel a vzápätí im začali k nohám padať obrovské množstvá letom unavených prepelíc.

Zúfalí, od hladu skleslí ľudia ožili, povstávali zo zeme a začali chytať tučné vtáky. Čoskoro nato zapraskali ohne a táborom sa začala šíriť vôňa pečeného mäsa. Ten večer sa každý, či malý, či veľký, najedol do syta, ba otcovia rodín odložili množstvo nasoleného mäsa na budúce dni.

Na druhý deň ráno sa ľudia prekvapili ešte väčšími. Všade, okolo celého tábora sa trblietali nespočetné kvapky akejsi čudnej rosy. Keď rosa uschla, zostali po nej na zemi drobné, bieloskvúce zrníčka.

„Man hú?“ spytovali sa Izraeliti jeden druhého, čo v ich reči znamenalo „Čo je to?“

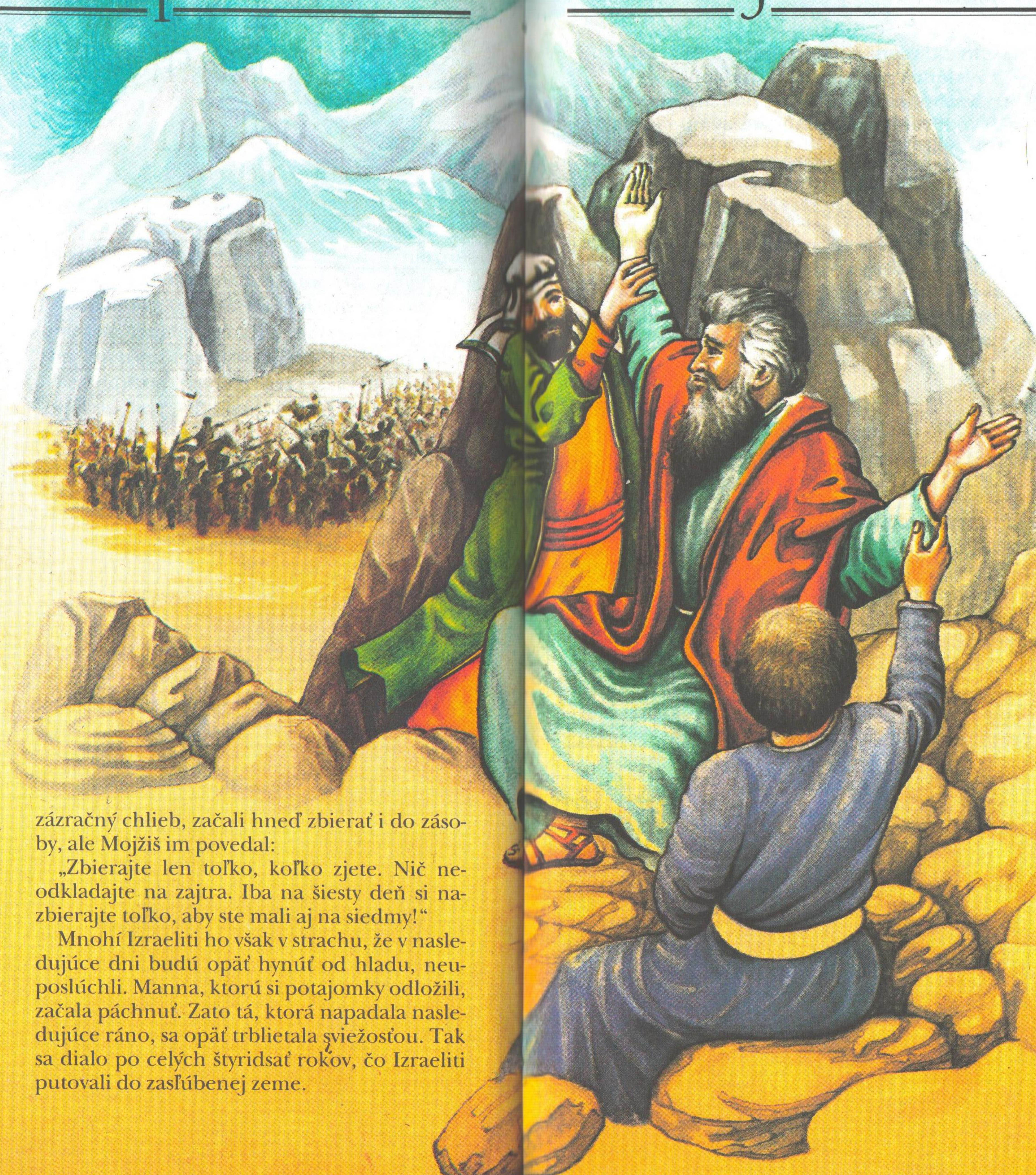
„Je to chlieb,“ riekol Mojžiš. „Dal vám ho Boh.“

Ľudia sa začudovali, no potom ochutnali zrníčka a naozaj – chutili ako koláč s medom. Maňnu, ako podľa výkriku „man hú“ nazvali

zázračný chlieb, začali hneď zbierať i do zásoby, ale Mojžiš im povedal:

„Zbierajte len toľko, koľko zjete. Nič neodkladajte na zajtra. Iba na šiesty deň si nazbierajte toľko, aby ste mali aj na siedmy!“

Mnohí Izraeliti ho však v strachu, že v nasledujúce dni budú opäť hynúť od hladu, neposlúchli. Manna, ktorú si potajomky odložili, začala páchnuť. Zato tá, ktorá napadala nasledujúce ráno, sa opäť trblietala sviežosťou. Tak sa dialo po celých štyridsať rokov, čo Izraeliti putovali do zaslúbenej zeme.

Izraeliti, pookriati na duchu i na tele, sa tak opäť mohli vydať na ďalšiu púť do zeme, ktorú im sľúbil Boh.

Jedného dňa im na ceste cez skalisté vrchy, zasvišťali nad hlavami šípy. Ozvali sa výkriky umierajúcich, stony ranených.

Vystrašení ľudia sa zhrkli dokopy a vydesene hľadeli na bojovných Amalekitov, ktorí im prehradili cestu.

„Teraz už isto zahynieme,“ zabadákali, „veď nikto z nás poriadne nedržel v ruke meč. Nedokážeme sa ubrániť.“

Vtedy Mojžiš podišiel k mladému Jozuovi, ktorý si ho na celej doterajšej ceste získal svojou rozvahou, a povedal mu:

„Vyber mužov a veď ich do boja s Amalekitmi.“

Jozue ho poslúchol, vybral spomedzi Izraelitov najzdatnejších mužov, ozbrojil ich kopijami a mečmi, a potom sa vrhol na nepriateľa.

Zatiaľ, čo bojoval, Mojžiš s bratom Áronom a mužom menom Húr vystúpil na vrchol najbližšieho pahorka a zdvihol ruky k nebesiam. Keď to videli Jozuovi bojovníci, pomysleli si:

„Mojžiš sa modlí, aby sme zvíťazili. Pán ho zaiste vypočuje.“

A s ešte väčšou silou sa vrhli na nepriateľa.

Po čase však Mojžišovi oťaželi ruky. Spustil ich, aby si oddýchol, a tu Amalekiti udreli tak silno na Jozuových ľudí, že ich zahnali na ústup. V tej chvíli Mojžiš opäť zdvihol ruky nad hlavu a Jozue znova víťazil. Tak sa to opakovalo dovtedy, kým Mojžišovi neoťaželi starecké ruky načisto.

„Ó, Bože, je s nami koniec,“ zhrozili sa Izraeliti.

Áron s Húrom však posadili Mojžiša na kameň a jeden z jednej, druhý z druhej strany mu podopierali ruky. Tak zostali jeho ramená dovtedy, kým Jozue nepriateľa neporazil.

Biblický príbeh literárne spracoval
ONDREJ SLIACKY

Ilustroval VLADIMÍR KARDELIS

Origami

Origami je staré japonské ľudové umenie. Origu znamená ohýbať, skladať, kami znamená v japončine papier. Skladaním, ohýbaním a čiastočným rozprestieraním papiera sa vytvárajú rozličné zvieratá, domy, dopravné prostriedky a iné predmety.

Japonský obchod podporuje záľubu detí i dospelých v skladaní papiera. Takmer v každom papiernictve je možné kúpiť špeciálny papier na origami. My si štvorec papiera vystrihneme z obdĺžnikových hárkov. Pri tejto technike je veľmi dôležitá presnosť. Keď nemáme papier presne zložený, pri ďal-

šom skladaní sa táto chyba stále zväčšuje a výsledok nás nemôže uspokojiť.

Keď chceme skladať papier, musíme si osvojiť niektoré technické symboly. Najdôležitejšie sú:

miesto prehnutia -----
 smer zloženia papiera ←-----
 vytiahnutie von ←-----

Tentoraz vám ponúkame dva návody. Zajačík je určený začiatčikom a nevyžaduje si osobitný popis činnosti. Deťom, ktoré už majú skúsenosti s technikou origami, ponúkame návod na zhotovenie parníka.

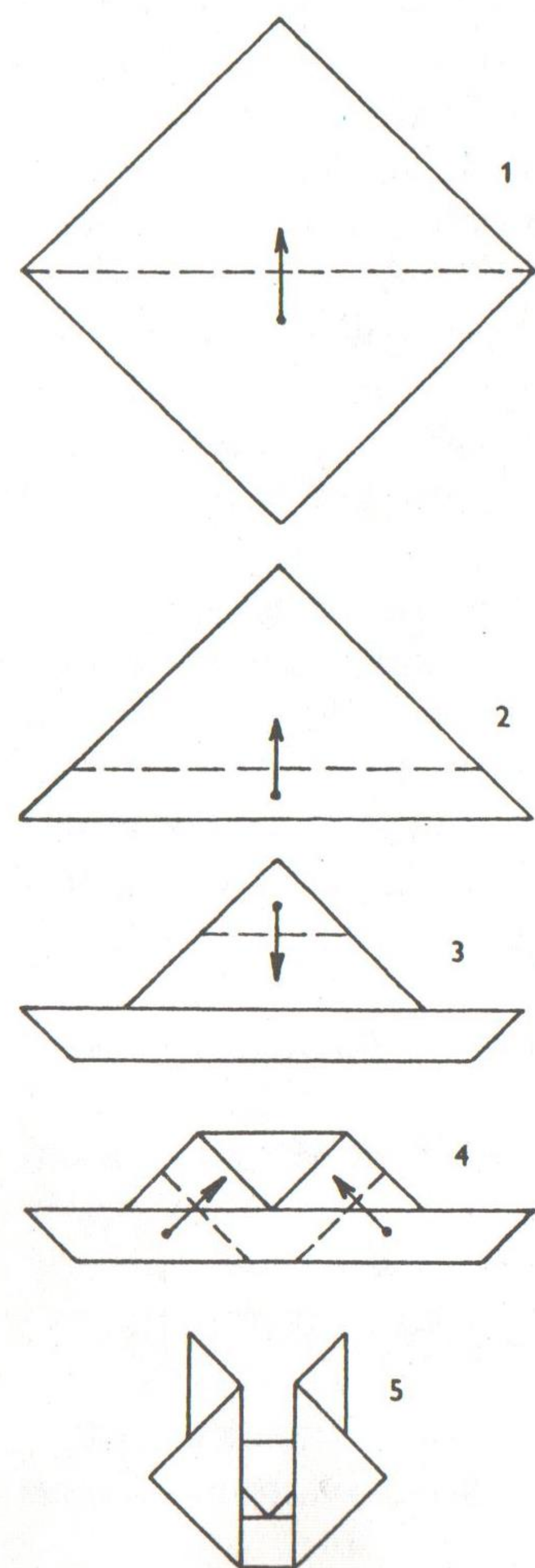
Zajačia smelosť

DANIEL HEVIER

*Ospalý vánok v klasoch šušťí.
 Zajace čušia v raži.
 Po jednom idú do kapusty,
 ktorú si strašiak stráži.*

*No len čo pohne klobúkom,
 zastavia sa až pod bukom.*

*A strachom svorne zajačia:
 taká je smelosť zajačia.*

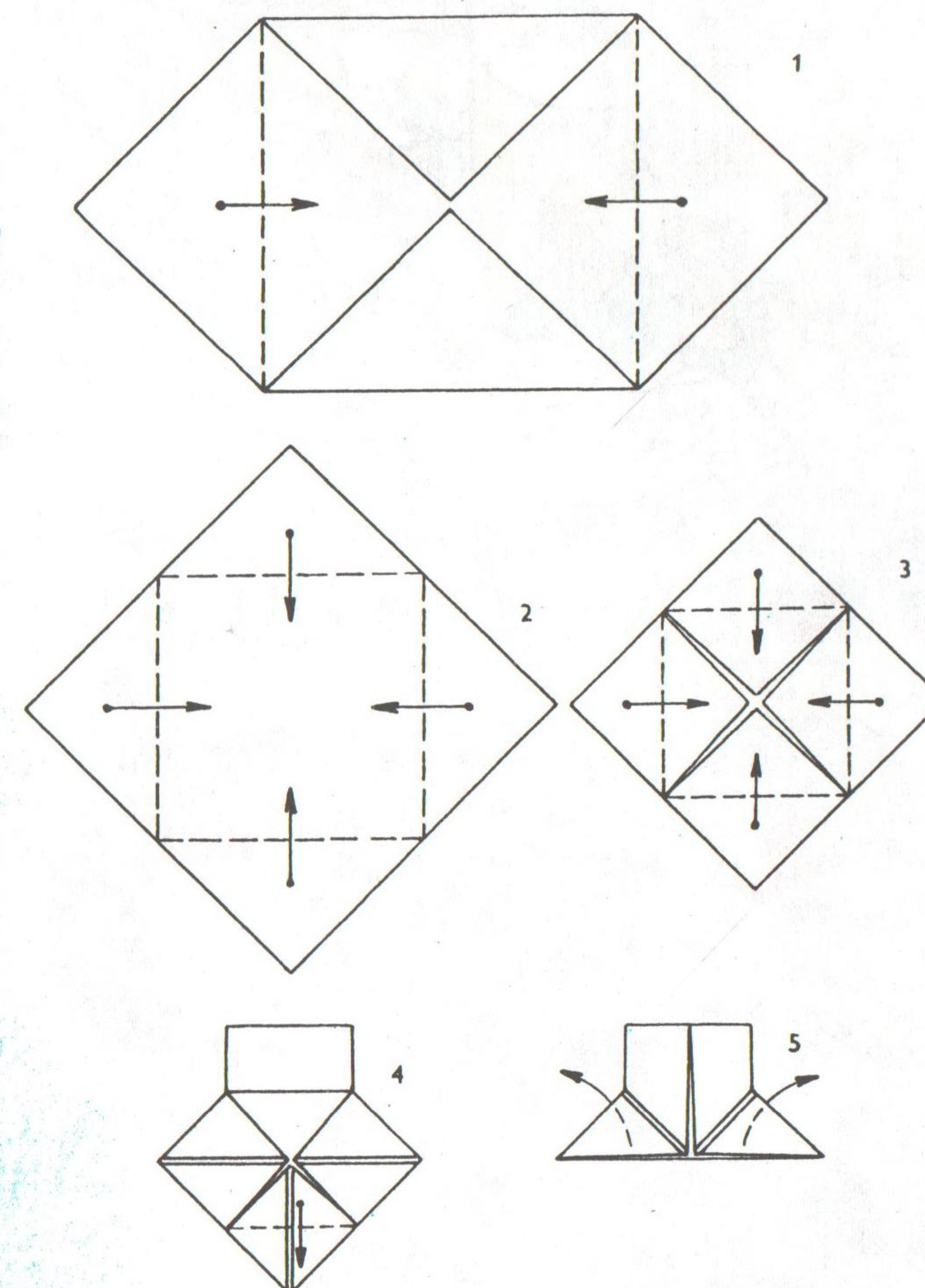

Origami

Spracovala MÁRIA KOŽUCHOVÁ
 Ilustroval PETER CPIN

POSTUP PRI SKLADANÍ PARNÍKA

Pracujeme so štvorcem papiera. Najskôr zložíme štvorce po uhlopriečkach a znova rozložíme. Potom všetky štyri rohy štvorca zložíme do stredu (1). Zložené otočíme a znova rohy zložíme do stredu (2). Opäť otočíme a rohy zložíme do stredu (3). Otočíme a z protiahlych štvorcí formujeme komíny. Postupujeme tak, že štvorček zložíme po vyznačenej uhlopriečke a komín formujeme do protizáhybu (4). Zložíme na polovicu a zo stredu vytiahneme špice v smere šípky (5).

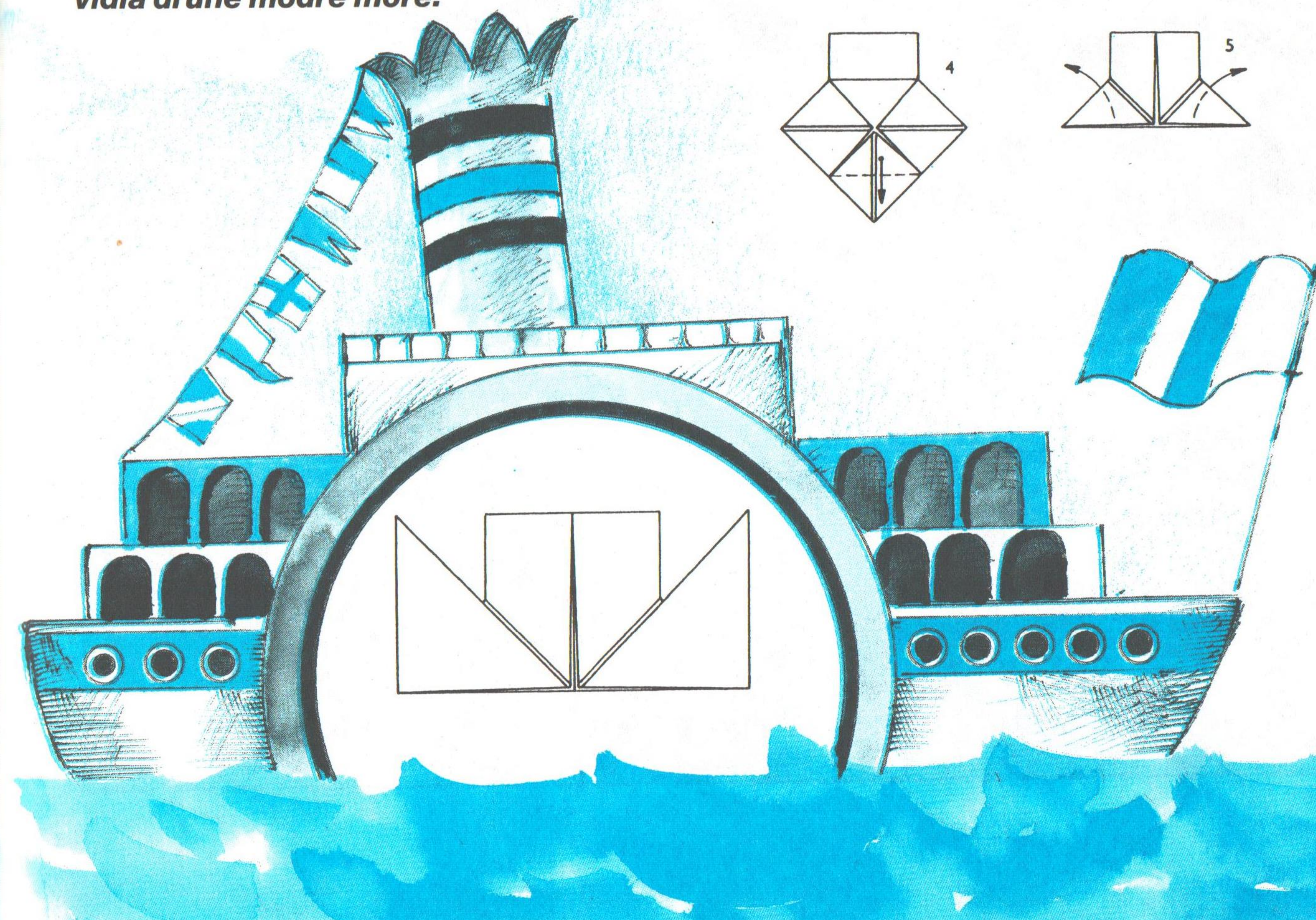

Námorníčka

JOZEF PAVLOVIČ

*Modré more pred parníkom,
 modré more za parníkom.*

*Veselo je námorníkom,
 keď sa pozerú k nebu hore,
 vidia druhé modré more.*

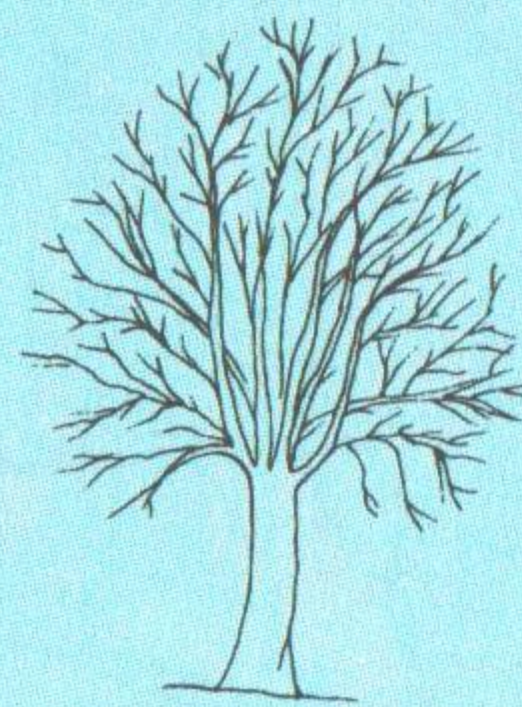
Jedného pekného jarného dňa, pribehli Tomi a Anika k Pipi. „Čo budeme dnes robiť?“ spýtal sa Tomi. „Keby boli Vianoce, mohli by sme tancovať okolo stromčeka,“ odvetila Pipi. „Kdeže sú už Vianoce,“ vzdychol si Tomi. Pipi uvažovala a potom vyhrkla: „Poďme do mestečka na nákupy!“

Pipi si odnášala z mestečka nákup, aký dosiaľ nemal nik. Ale spokojní boli aj Anika a Tomi, lebo Pipi im kúpila toľko cukríkov, že mohli pohostiť ešte aj deti z mestečka. Škoda, že ste pri tom neboli!

Ilustruje PAVOL MORAVČÍK
Podľa A. Lindgrenovej
píše MILAN HUDEC

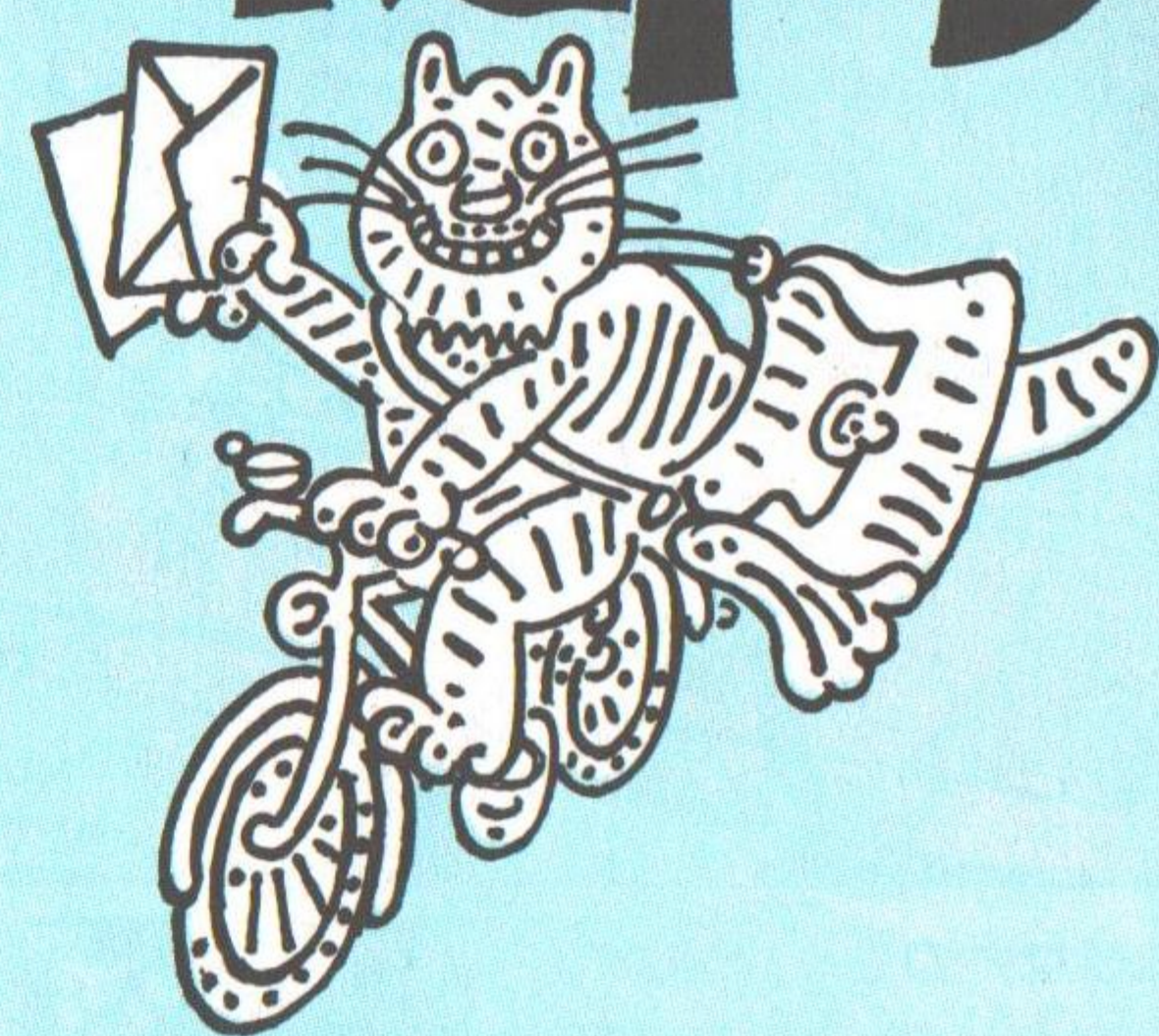

STROMY V PARKU

V parku rástli stromy: lipa, breza, javor, gaštan a orech. Stromy sa ustavične hádali, ktorý z nich je najdôležitejší. Lipa vraví: „Ja som najdôležitejšia, lebo z mojich kvetov varia ľudia čaj.“ Statný javor vraví: „Hm, ale z môjho dreva sa vyrábajú husle.“ No vtedy mu skočila do reči breza: „Nehádajme sa, priatelia,“ vraví. „Ja som najdôležitejšia, lebo o mne píšu básnici básne.“ Tu prehovoril gaštan: „Čože vy, z mojich plodov si deti robia hračky!“ Orech tiež nezostal ticho: „Ja som najdôležitejší, lebo na mne si ľudia pochutia.“ Tak sa stromy hašterili. Počul raz chlapec, ako sa hádajú a povedal im: „Nehádajte sa, kto je dôležitejší. Všetky ste veľmi dôležité.“ A stromy ho poslúchli.

ZUZANA VASILOVA,
Humenné

Z POŠTÁROVEJ KAPSY

UDIČKA

Tomáš našiel udičku,
chytí na ňu rybičku.

Ak tá rybka bude zlatá,
strčí si ju do kabáta.

Vraj mu splní želanie,
iba veľké, malé nie.

BARBORA VACHOVA
Bratislava

Milé deti, isto ste prišli na to, že náš redakčný škriatok „vystrájal“ v piatom čísle v doplnovačke a v texte pod ňou. Ospravedľujeme sa vám spolu s ním, ako aj zostavovateľke uvedenej knižky pani E. Chmelovej.

Plakala larica,
že v nej sedí Alica.
Alica si čarbe,
laricu si babre.

Juliana Valková,
Bratislava

Štvrtáci zo ZŠ na Záporožskej ulici v Bratislave nám poslali pred časom svoje predstavy o budúcom povolání. Táňa Kvačkajová by chcela byť vedúcou ZOO. Prečo?

„Pretože milujem zvieratá. Najväčšmi sa mi páčia kone, psi a vtáci. Doma mám papagája vlnkovaneho, volá sa Riki. Je veľmi zlostný. Stále škrieka a mame lezie na nervy. Ale moje rybky, to je pravý opak. Sú tiché, ani len nemuknú. Pôvabne plávajú.“

Mala som aj psíka Borku. Veľmi šantila a bola veľmi pažravá. Každú noc vstala a štekala. Nemohla som spať, a tak som jej dala handričku a ona sa s ňou hrala. Predstavujem si, že v mojej robote by to malo vyzerať ako v safari parku.“

V DROGÉRII

V peknom rade stoja
v drogérii spreje.
Či ste nepočuli
o ozónovej diere?

Kyslík nám uniká
cez dieru v ovzduší,
a ľuďom je z toho
tak ťažko na duši.

STANISLAV ŠTÚRIK, 3. roč.
ZŠ, Ul. víťazstva, Rim. Sobota

RIKY

Máme psíka bieleho,
voláme ho Rikyno.
Skáče, breše od radosti,
že má miskú plnú kostí.
A keď kosti nemôže,
mliečko mu vždy pomôže.

IVY PEPALOVA,
ZŠ, Ul. demštrveň,
Rim. Sobota

Na otázku z 3. kola Veľkej literárnej súťaže sme dostali do redakcie rekordný počet správnych odpovedí. Štyritisíc lístkov presvedčivo dokazuje, že pani spisovateľka Mária Ďuríčková si natrvalo získala vašu čitateľskú priazeň.

Stavebnicu od firmy LEGO tentoraz vyhrávajú:

Barbora Fričová, Liptovská Osada; Peter Mičák, Nová Bystrica; Silvia Balážová, Handlová; Dagmar Donková, Bošáca; Peter Gregor, Prílepy; Zuzana Mikšíková, Šamorín; Adrian Števuška, Kamenec pod Vtáčnikom; Monika Kozáková, Blatnica; Amália Gombárová, Stropkov a Juraj Bubnáš, Prievidza.

Výše dvadsať triednych kolektívov odmeňuje spisovateľka Mária Ďuríčková knižkou s venovaním a podpisom.

Slniečk

Umelecký mesačník pre žiakov 1.–5. ročníka ZŠ.
Vydávajú Mladé letá, š. p.

Adresa redakcie: Nám. SNP 12, 815 19 Bratislava. Telefón 39 41 67.

Šéfredaktor ONDREJ SLACKY
Grafická a výtvarná úprava Viera Fabianová
Redaktorka dr. Alena Hošková

Tlač: Slovenská Grafia, a. s., Bratislava-Krasňany. Rozširuje Poštová novinová

Vianočný pozdrav žiakov
zo ZŠ Ivana Bukovčana
z Devínskej Novej Vsi

Fialka

Fialka je fialová,
fialka je kamárová,
vonia ako včelí med,
odsrhnem si jednu hned.
Založím ju do herbára,
v celej izbe rozvoniava.

Katka Kubalová,
Lisková

služba, predplatné prijíma každá pošta, doručovateľ, predajňa PNS a stredisko PNS. Objednávky do zahraničia vybavuje Riaditeľstvo PNS, Pribinova 25, 813 81 Bratislava. Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta. Cena jedného výtlačku 5 Kčs, ročné predplatné 50 Kčs. Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia. Obálku nakreslil VLADIMÍR MACHAJ

List, ktorý potešil

Vážená redakcia Slniečka, som študentkou Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici a je mi trochu ľúto, že už nie som kamaráta, ako je Slniečko. Patrila som totiž k tým deťom, ktoré museli povinne čítať iné časopisy. Aj dnes je ešte dosť škôl, kde Slniečko nepoznajú. Môžete si byť istí, že len čo začnem učiť, odporučím Slniečko všetkým deťom. Dovtedy Vám želim chuť do práce a lásku k deťom, s ktorou zaiste pripravujete každé číslo Slniečka.

ZOFIA HABOVŠTIAKOVÁ

Slniečko ďakuje všetkým deťom, pani učiteľkám a našim priaznivcom za pekné vianočné pozdravy a želania do nového roka.

DOPLŇOVAČKA SLNIEČKA

Poviem ti o peknej knižke

Po knižke Slovensko v dobách stredovekých vychádza vo vydavateľstve Mladé letá kniha **SLOVENSKO NA PRAHU NOVOVEKU**. Pútavým spôsobom je v nej zaznamenané všetko, čo sa udialo v našej krajine, dobré i zlé, od roku 1526 do roku 1848. Keď vylúštiš doplňovačku, dozvieš sa meno jej autora. *Piatí lúštitelia, ktorí správnu odpoveď pošlú na adresu SLNIEČKO, NÁM. SNP 12, 815 19 Bratislava do 20. marca, dostanú od nás odznaky Slniečka. Za odpoveď v č. 4 (Nový zákon) posielame odznaky A. Petrášovej, Hnúšťa; V. Olejovi, Lipt. Mikuláš; T. Haárov, Dunajský Klátov; Z. Mrovčákovej, Markušovce a A. Hôrčikovej, Štiavnička.*